

Работники оказываются в очень уязвимом и незащищенном положении, лишённые социальных льгот. С другой стороны, такая занятость и для общества, и для самих работников во многом предпочтительнее безработицы, она служит фактором выживания жителей села в условиях недопустимо низкого уровня доходов.

LITERATURĂ

1. Стратегия экономического роста и снижения уровня бедности (2004-2006 годы). Monitorul Oficial al RM № 5-12 от 14 января 2005г., Кишинев, с.32.
2. Республика Молдова в 2004 году: анализ социально-экономического развития. Департамент статистических и социологических исследований, Кишинев, 2005, с. 29.
3. Малева Т.М. Политика на рынке труда в глобализационном контексте: неформальная занятость, Москва, 2004, с.17
4. Барбэнягрэ В. Профсоюзы и неформальная экономика. Доклад Конфедерации профсоюзов Республики Молдова. Кишинев, 2004, с.24.
5. Фадеева О.П. Хозяйственные стратегии сельских семей. Москва, 2001, с.8.

Data prezentării articolului – 15.06.2006

CZU 338.436

POLITICA ECONOMICĂ DE STIMULARE ȘI REGLEMENTARE A EXPORTULUI REPUBLICII MOLDOVA

O. GHERMAN

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Abstract. The export competitiveness is very important. But it should not be considered as the main objective, but as a way to achieve a goal, which is actually its development. The future position of the Republic of Moldova as an EU neighbor will depend mostly on the economic policy pursued today.

To speak about the integration, in European agriculture in particular, means to raise one of the most complex and difficult problems our country is confronting with nowadays.

The increase of export competitiveness does not exhaust the significance of national economic development strategies, being just one of its required elements. Here, measures which would assure the progress of non-exporting sector are required, and the advantages of an economic growth should be spread over the whole national economy.

Key words: Agricultural sector, Cooperation, Export stimulation, Export regulation, Exporting sector, Functioning mechanism, Integration, Transformation.

INTRODUCERE

În condițiile relațiilor de piață reglementarea de către stat a exportului reprezintă un sistem complex de măsuri cu caracter legislativ, executiv și de control, realizat de instituțiile de stat și organizațiile obștești autorizate în scopul stabilizării și adaptării sistemului social-economic existent la condițiile în permanență schimbare. Statul organizează elaborarea strategiei de export prin intermediul politicii economice în ansamblu și totodată, prin mijloacele de stimulare a exportatorilor autohtoni, contribuind în mare măsură la aplicarea și realizarea principiilor ei de bază prin intermediul diferitor instrumente (G. Popescu, 1999).

Scopul cercetării constă în diferențierea direcțiilor de promovare a producției de export, a politicii economice de stimulare și reglementare a exportului.

MATERIAL ȘI METODĂ

Cercetările s-au efectuat în baza materialelor expuse în ghidul exportatorului, raportului UNCTAD, care conține considerente de principiu referitor la atragerea investițiilor străine directe (ISD) în ramurile exportatoare. Au fost examinate diferite metode de promovare a producției de export pe piețele externe

utilizate în practica străină (sistemul de facilități fiscale și de amortizare accelerată din Japonia, sistemul francez de creditare a tranzacțiilor de export, susținerea exportului de consorțiile de export din Italia, susținerea de Uniunile antreprenorilor din Germania), diferențiindu-se elementele fundamentale de dezvoltare a infrastructurii exportului prin perfecționarea sistemului informațional economic.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În practica mondială sunt utilizate cele mai variate metode de promovare pe piața externă a mărfurilor de export, în același timp, raportul între diferite elemente ale acestor metode este destul de mobil. Aceasta conferă flexibilitate întregului sistem, care reacționează și se modifică în funcție de situația economică de pe piețele mondiale și de rolul pe care îl are pe aceste piețe statul în cauză. Bineînțeles, că proporțiile și caracterul sprijinului acordat de către unele țări activității de export se deosebesc considerabil în funcție de condiția, nivelul și structura economiei, gradul de conectare a acesteia la diviziunea internațională a muncii, participarea în cadrul diferitor organizații internaționale și alți factori specifici.

Moldova are o tradiție îndelungată și plină de succes în creșterea și prelucrarea produselor agroalimentare. În același timp densitatea populației și intensitatea activităților agricole cer introducerea unei strategii eficiente, complexe și de lungă durată a dezvoltării și susținerii acestui sector economic. O asemenea strategie trebuie să fie bazată pe evaluări potrivite a cerințelor respective curente și viitoare de ordin economic, social și al mediului înconjurător. Produsele agroalimentare reprezintă cel mai important segment al exportului din Republica Moldova și joacă un rol decisiv în comerțul extern al Moldovei și, în termeni generali, în dezvoltarea macroeconomică. În anul 2005 valoarea schimburilor comerciale a constituit 3,4 mlrd. dolari SUA, înregistrând o creștere cu 23,6%, comparativ cu anul 2004. Exportul s-a cifrat la 1091,3 mln. dolari SUA sau cu 10,8% mai mult decât în anul 2004, iar importul a constituit 2311,8 mln. dolari SUA (+30,7%). În anul 2005 deficitul balanței comerciale s-a majorat cu 60% și a însumat 1220,5 mln. dolari SUA. Cel mai mare sold fiind înregistrat cu Ucraina (-391,6 mln. dolari SUA), pe când cu Federația Rusă a fost înregistrat un sold pozitiv al schimburilor (+73,9 mln. dolari SUA). Este negativ și soldul balanței comerciale cu țările Uniunii Europene (-428,1 mln. dolari SUA), precum și cu țările Europei Centrale și de Est (-171 mln. dolari).

Consumatorii actuali, în special pe piețele Uniunii Europene și ale altor țări, nu numai că cer garanții ca produsele și serviciile pe care ei le cumpără să servească scopului respectiv și să fie inofensive pentru utilizare, dar tot mai mult și mai mult solicită confirmări suplimentare a calității și asigurări că produsele pe care ei le consumă sunt produse biologice/ecologic pure și nemodificate genetic. Instituțiile guvernamentale în deplină măsură cunosc potențialul enorm de export al produselor agroalimentare biologice și genetic nemodificate. Autoritățile de asemenea înțeleg că fără certificate imparțiale eliberate de organisme de certificare cu experiență recunoscută internațional, producătorii moldoveni nu vor putea demonstra calitatea excepțională a produselor lor. Altfel spus, statul organizează formarea strategiei de export, contribuind în mare măsură la aplicarea și realizarea principiilor ei de bază prin intermediul diferitor instrumente și a mijloacelor de stimulare a exportatorilor autohtoni [UNCTAD, 2005].

Una din cele mai importante probleme este susținerea financiară a exportatorilor autohtoni de către stat. În același timp, ansamblul de măsuri privind stimularea exportului pe seama mijloacelor bugetare trebuie să corespundă normelor și regulilor O.M.C., care stabilește modalitatea de acordare a sprijinului de stat exportului, acceptată în practica mondială. În opinia noastră, trebuie să fie acordată o atenție deosebită formării mijloacelor financiare, destinate creditării și subvenționării sectorului de export de către stat, inclusiv acordarea anumitor facilități fiscale. În acest scop, ar trebui să fie creat un fond special pe seama intrărilor în buget, provenite din taxele vamale pe operațiile de comerț extern, dar și din taxele pe mijloacele de împrumut ale statului, în valută convertibilă. În afară de aceasta, pentru finanțarea exportului, este oportun ca o parte din mijloacele de stat alocate pentru realizarea altor programe regionale de dezvoltare a producției și de stimulare a investițiilor să fie direcționate spre sfera de export. Dat fiind fondurile bugetare restrictive, sprijinul de stat va fi acordat nu numai pe linia creditării de stat, dar și pe cea de atragere a resurselor băncilor comerciale private, prin acordarea garanțiilor de stat.

Prin aplicarea normei de diminuare a impozitelor pe venit și TVA, poate fi sporită creșterea producției de mărfuri competitive și a exportului acestora. În calitate de exemplu deja verificat, poate fi propus sistemul de facilități fiscale și de amortizare accelerată din Japonia. Prin intermediul acestui sistem sunt subvenționate lucrările de cercetare-dezvoltare, exportul tehnicii și al tehnologiilor de vârf, inclusiv anularea datoriilor în cuantumul de 10% din impozitul pe corporație, odată cu creșterea cu 25% a cheltuielilor pentru cercetare-

dezvoltare, în comparație cu anul precedent. În opinia specialiștilor japonezi, această măsură are o eficiență majorată în cazul în care la realizarea lucrărilor de cercetare-dezvoltare este atras capitalul privat; amortizarea accelerată a echipamentului de ultimă oră, care, în primul an, de cele mai multe ori atinge 60% din costul lui inițial; înlesniri fiscale în proporție de 25%, iar în unele cazuri și 50%, din volumul de cheltuieli efectuate pentru lucrările de cercetare-dezvoltare, destinate acelor firme care proiectează sau lansează pe piață o nouă producție; sporirea defalcărilor de amortizare în buget în proporție de 25% din volumul de vânzări al produselor deosebit de importante în primul an al producerii lor, scutirea de la plata taxelor fiscale a cca 70% din totalul beneficiilor, obținute din exportul tehnicii și tehnologiilor de vârf.

Ținând cont de practica străină, este necesar un sistem de aprovizionare prioritară a întreprinderilor care livrează producție la export cu materie primă, carburanți și materiale.

Promovarea nemijlocită a exportului de produse autohtone pe piața externă trebuie să fie percepută ca o continuare organică a politicii de stat privind reglementarea comerțului extern, orientat spre formarea unei economii naționale competitive. Instrumentele principale de promovare nemijlocită a exportului sunt creditul și asigurarea acestuia.

În opinia noastră, sistemul optim este cel francez. Creditarea și asigurarea exportului sunt, de asemenea, separate, dar aici funcționează un sistem deosebit față de cel german sau japonez. Astfel, Banca Franceză de Comerț Exterior creditează atât tranzacțiile la export, cât și fabricarea producției de export, însă, în același timp, asigurarea exportului este realizată de către Compania Franceză de Asigurare a Comerțului Exterior (KOFACE), care este un tip de societate pe acțiuni, controlată de stat. Creditele pe termen scurt (o perioadă de maximum 2 ani) sunt asigurate de KOFACE din contul său, iar cele pe termen mediu și lung - din contul statului. Pentru garantarea unor credite pe termen lung sau mediu din numele guvernului, este necesară aprobarea Ministerului Economiei.

În Italia, un rol important în susținerea exportului îl au consorțiile de export, care s-au dezvoltat ca un mijloc de asigurare a ieșirii micilor întreprinderi pe piețele externe. Aceste consorții au dreptul la înlesniri de stat, fiind scutite de impozitul pe venitul destinat fondului de rezervă. Sunt scutite de TVA serviciile acordate de consorțiu firmelor sale participante sau în cazul achiziționării mărfurilor și serviciilor destinate acestora. De asemenea, pentru consorții sunt prevăzute taxe preferențiale la credite - până la 60% din valoarea totală a tarifelor.

Consortiile acordă întreprinderilor sale componente diverse servicii: asigurarea și finanțarea creditelor la export (Federația are încheiat în acest sens un acord cu instituțiile financiare de creditare); contacte cu Institutul de Comerț Exterior și cu secțiunile acestuia din Italia și din străinătate; prospectarea partenerilor comerciali; colectarea datelor referitor la licitații și vânzări publice; încheierea contractelor cu partenerii străini; crearea siglei comerciale a consorțiului; instruirea profesională a personalului și altele. În opinia noastră, crearea unor consorții similare pe ramuri de activitate va consolida substanțial pozițiile instituționale ale exportului național.

Unul dintre elementele fundamentale de dezvoltare a infrastructurii exportului este perfecționarea sistemului informațional economic. În acest scop, poate fi utilizat mult mai activ potențialul informațional al reprezentanțelor comerciale și al aparatelor consilierilor comerciali din străinătate. În acest sens este utilă experiența Germaniei, aici funcționând cu succes Serviciul Federal al Informației economice externe, finanțat din bugetul de stat. Acest serviciu face parte din sistemul Ministerului Economiei și oferă un ajutor susținut și eficient întreprinderilor și societăților comerciale germane în ceea ce privește estimarea situației politice și economice externe. Aproximativ jumătate din întreprinderile Germaniei utilizează această informație (cca 1000 firme și diverse organizații). Un rol important în furnizarea informației economice externe, destinate exportatorilor locali, îl au așa-numitele „Uniuni ale antreprenorilor” din Germania (peste 7 mii), investite, de asemenea, cu dreptul de a acorda, în condiții preferențiale, consultanță, precum și sprijin de alt gen la realizarea unor proiecte concrete de dezvoltare a comerțului exterior.

O altă problemă care necesită soluționare guvernamentală este intensificarea activității publicitare a mărfii de export. Concomitent, cheltuielile la transport și comunicații în scădere (fenomenul de „eliminare a distanțelor”) contribuie la integrarea operațiilor de impozitare pe tot globul și rentabilizează economic transporturile strategice de mărfuri investiționale și de consum; înviorarea concurenței: aceasta impune firmelor prospectarea continuă a altor căi de creștere a eficienței, inclusiv a celor legate de circulația transfrontalieră a factorilor de producție.

CONCLUZII

Analizând problemele politicii economice de stimulare și reglementare a exportului, constatăm că acestea sunt determinate de un complex de factori, care nu au același rol în diferite țări și ramuri ale economiei. În acest context devine benefic pentru Republica Moldova deschiderea pieței și accesarea investițiilor străine directe de toate tipurile, re tehnologizarea rapidă, legată de cheltuieli și riscuri în creștere. Prin aplicarea normei de diminuare a impozitelor pe venit și TVA, poate fi sporită creșterea producției de mărfuri competitive și a exportului acestora. Este necesar să fie acordată o atenție deosebită formării mijloacelor financiare, destinate creditării și subvenționării sectorului de export de către stat, inclusiv acordarea anumitor facilități fiscale. Sperăm că odată cu intrarea în vigoare a noului Sistem Generalizat de Preferințe al UE și semnarea Acordului multilateral de comerț liber din cadrul Pactului de Stabilitate pentru Europa de SE situația în schimburile comerciale ale Republicii Moldova se va îmbunătăți.

BIBLIOGRAFIE

1. Popescu, G. Politici agricole. Acorduri europene. Ed. Economică, București, 1999, 91 p.
2. UNCTAD - despre rolul corporațiilor TN în creșterea competitivității exportului, 2005, 65 p.

Data prezentării articolului - 22.09.2006

CZU 634.11.631.541.11:631:559

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ САДОВЫХ КОНСТРУКЦИЙ ЯБЛОНИ СОРТА УЭЛСИ НА ПОДВОЯХ РАЗЛИЧНОЙ СИЛЫ РОСТА

Т.В. РЯБЦЕВА, Т.М. КОСТЮЧЕНКО, Н.Г. КАПИЧНИКОВА

Институт плодоводства НАН Беларуси,

ABSTRACT. The article gives data obtained from long term observations of yield efficiency, market fruit qualities and economic effectiveness of cultivating orchard constructions with various planting density, involving three apple cultivar-rootstock combinations of various vigor. As a result of the conducted research it was established that planting density influenced sufficiently the productivity of cultivar-rootstock combinations. Yield efficiency (per tree) corresponded to the feeding area and was higher in less dense plantations. In dense plantations yield efficiency (per area unit) was higher but market quality of fruits was inferior.

The following planting designs were distinguished by the complex of economic effectiveness indices for cultivar-rootstock combinations: 'Wealthy' on insertion of dwarf rootstock № 134 – 4×2 m, 'Wealthy' on semi-vigorous rootstock 5-25-3 – 4×3 m, 'Wealthy' on seedling – 5×3 m.

Key words: Apple tree, Fruits quality, Insertion of dwarf rootstock, Orchard constructions, Planting density, Semi-vigorous rootstock, Seedling, Yield efficiency.

ВВЕДЕНИЕ

Важнейшей задачей плодоводства ближайших лет является увеличение объема производства плодовой продукции высокого качества. В практике отечественного и зарубежного плодоводства основным фактором интенсификации является увеличение плотности садов (Г. Чимпоеш, 1993), за счёт применения слаборослых подвоев, как в качестве корней, так и в качестве промежуточных вставок (А. Sadowski, Т. Pajak, W. Poltorak, 1999).

Типы плодовых насаждений под влиянием таких экономических факторов как необходимость более рационального использования земли, ускорения окупаемости вкладываемых средств постоянно изменяются. Уплотнение не может быть бесконечным так, как приводит к отмиранию плодовых и полускелетных ветвей внутренней и нижних частей кроны. Поэтому для максимального использования потенциальных возможностей плодовых насаждений, в расчёте